

ELISE CLAESON

Lagom onormalitet är bäst

Elise Claeson, socionom, är fri skribent och kolumnist på Svenska Dagbladets ledarsida.

I min familj har vi lågt blodtryck. Vi är inga medicinska sensationer, men det svartnar för ögonen på oss ibland när vi reser oss hastigt. Sånt tycker läkarna att vi ska lära oss att leva med. Vi ska bara komma ihåg att resa oss i ultrarapid. Det är bättre att ha lågt blodtryck än högt. Vår lilla familjeegenhet är förmodligen ärftlig, en biologisk onormalitet som läkarvetenskapen valt att ignorera.

Lagom lågt blodtryck är en normaliserad onormalitet, precis som lagom undervikt. Lite lagom avvikande är det okej att vi är.

Annars är det onormala värdet en varningsklocka inom medicinen. Normaliteten är ju hälsan, sjukdomens antites. Läkarkåren är ständigt på jakt efter mänsklighetens standardavvikelser, som vi hittat i normalkurvornas ytterkanter.

Det finns normalvärden för det mesta, inte bara för hälsan. De biologiska normalvärdena har kompletterats med välfärdsstatens normalitet: medelsvensson. Vi svenskar är onormalt intresserade av det vanliga, vår svenska lagomhet. Hela den svenska jämlikhetstanken vilar på normalkurvans mittpuckel. Ingen ska behöva hamna i kurvans utkanter. Där finns utanförskap, ohälsa, ojämlikhet – det svenska eländets utmarker. Alla ska så långt det är möjligt fösas in i mittfårans medelvärdelycka.

Detta gäller särskilt barn. Svenska barn mäts, vägs och analyseras nog mest av alla barn. Det svenska normalvärdebarnet är måttet på välfärds-samhällets framgång. Att föda ett standardavvikande barn är att vara osolidrisk mot jämlikhetstanken.

Min förstfödda följde inte normallängdskurvan. Hon hade en egen kurva, som var mycket lägre än den önskvärda. Hon var huvudet kortare än sina jämnåriga under hela sin barndom. Eftersom jag är under medellängd (160 cm) och hennes pappa var kortväxt före puberteten tyckte vi att barnets längd hade en

biologisk förklaring. Men det räckte inte. Hela barndomen hotade hormonbehandlingarna att rätta till kurvorna och göra henne normalare. Under puberteten växte dottern snabbt och är som 23-åring lika lagom avvikande från medelvärdet som sin mor.

Vi korta svenska kvinnor är en stor minoritet. Men ingen skriver artiklar om

Men läkarkåren och den biologiska vetenskapen vill fortfarande att vi ska vara – normala. Det är ju det normala som är det friska, väl? När vi blir alltför queera utmanar vi vårt biologiska ursprung och kanske vår framtid?

oss eller för vår talan. Vi får fälla upp våra byxor och kjolar i det tysta.

Att vara kort är att vara onormal på ett icke-coolt sätt. För att bli coolt onormal måste man inte bara vara avvikan- de; man måste också vara konstig, queer. Det är svårare. Bästa i det gemet är hbt-arna, homo-, bisexuella och transpersoner. De har dessutom en egen coolt onormal festival: Pridefestivalen. Hbt-rörelsen har gjort det onormala till en hipp show. Bögar i läderkalsonger och flator med bara bröst i parad på Stockholms gator är vad vår lagomjämlika heterosamtid kräver för att stå ut med sig själv.

Den mediala uppmärksamheten drar till sig sponsorer och annonsörer, och vips

har vi en ny marknad – den rosa marknaden. Där finns inga trista dubbelarbetande barnfamiljer. Där finns de häftiga dinkisarna, »double-income-no-kids«-folket. De som mest älskar sig själva som coola sexuella varelser och coola konsumenter. Såna avvikare vill inte bara marknaden ha, även politiker- na jublar.

Det finns inget så politiskt korrekt som en queer och cool minoritet att lie- ra sig med.

Politiker och fackpampar har tävlat om att få invigningstala vid Pridefestivalen. I år talade länspolismästaren. Även po- lisen vill hänga med. Att ingripa mot hatbrott mot hbt:are är betydligt coolare än att åka ut till ett vanligt lägenhetsin- brott i en vanlig förort.

Den heterosexuella normen, volvo-villa-vovve-livet, har blivit ett politiskt problem, åtminstone för eliten. Medelsvensson är inte längre ett poli- tiskt ideal, utan en förtryckare, en sym- bol för en härskarstruktur. Könnsrollen och sexualiteten är maktens sociala konstruktioner, enligt queerteoretiker- na. Svenne är den där typiske svensken som vi inte borde vara – om vi gjort ett fritt val.

Men läkarkåren och den biologiska ve- tenskapen vill fortfarande att vi ska vara – normala. Det är ju det normala som är det friska, väl? När vi blir alltför queera utmanar vi vårt biologiska ur- sprung och kanske vår framtid?

En queer livsstil underminerar mänsklighetens basverksamhet: den he- terosexuella kärnfamiljen. Det queera samhället föder för få barn som för ge- nerna vidare.

Men vi behöver kanske inte oroa oss. Till vardags vill hbt-folket gifta sig och skaffa barn. De vill bli som alla andra: vanliga och normala. Att stän- digt vara queer och cool är slitsamt.

Lagom onormalitet är bäst.

Elise Claeson